

той не смѣше: вратата на повечето отъ тѣхъ пазѣше караулъ — издайството, или церберъ, който джавкаше опасно — страхътъ.

Често, като замръкваше на нѣкой връхъ, той виждаше на югъ небето чървеникаво. Отъ най-напрѣдъ зе той небесенъ феноменъ за игра на заритѣ отъ зайдѣлото слънце. Но нощъ тая багрова мътна свѣтлина ставаше по-ярка и обнимаше повече хоризонта. Тя приличаше на едно сѣверно сияние, свѣтнхло отъ югъ.

Това бѣше зарата отъ пожаритѣ, които испепелявахъ множество цвѣтущи села.

Зрѣлище страшно и величественно.

Нощеска прѣсѣкътъ на Балкана му отвори по-широкъ видъ на югъ. Тогава Огняновъ съ ужасъ видѣ самитѣ пламъци по Срѣдния-Гора. Тя мязаше на вулканъ, който блъва огнь изъ дваѣсетина кратери. Тия пожари хвърляхъ лучезарна мъгла на цѣлия небосклонъ.

Огняновъ си скубѣше космитѣ.

— Загинѣ, загинѣ България! казваше той въ отчаяние, като гледаше пламъцитѣ, ето всичкиятъ плодъ на нашитѣ свети усилия. Ето въ що се удавихъ нашитѣ горди надѣжди: кръвъ и пламъци! Боже, Боже! А тамъ прибавяше той, като посочаше на кждѣ Клисура, загинѣ и сърдцето ми... Два мои идеала се провалихъ въ едно врѣме, два кумира, въ които вѣрвахъ. — Единиятъ се катурихъ въ паническия страхъ, другиятъ — въ позора на измѣната, и въ гроба. Сега съмъ единъ призракъ бездушенъ, който се е заблудилъ и не може да наиде гроба си!...

Ако не приличаше на призракъ, то приличаше на скелетъ.

На всички юрушки маудри и български колиби бѣше поржчано да не даватъ гостолубие на пикой подозрителенъ скитникъ. Българитѣ правѣхъ повече: тѣ гонѣхъ подобни и отивахъ да ги обаждатъ на потеритѣ; често даже же-